

Motion till riksdagen 2024/25:2545

av **Boriana Åberg (M)**

Garanterat företagens avtalsfrihet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka avtalsfriheten för företag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ekonomisk och politisk liberalism hänger ofta ihop, och har varit viktiga förutsättningar för framväxten av det välstånd vi har i stora delar av världen i dag. En specifik del i detta, som varit av avgörande betydelse för Sveriges mycket snabba välståndsökning under 1800-talet, är avtalsfriheten – rätten för var och en att ingå avtal, välja avtalspart, bestämma avtalets innehåll, men också rätten att avstå från att ingå avtal.

Denna frihet gäller inom de flesta områden, men det finns några betydande begränsningar, inte minst på arbetsmarknaden. Där har de fackliga organisationerna kommit att få mycket stor makt, till uppenbar nackdel för motparten arbetsgivaren.

Avtalsfriheten är principiellt viktig och ger ökad frihet. Men också för att det kommer att medföra bättre förutsättningar för högre ekonomisk tillväxt på lång sikt. En välfungerande arbetsmarknad är nämligen en grundläggande förutsättning för välstånd.

På arbetsmarknaden ser vi flera exempel på hur fackliga organisationer tvingar igenom kollektivavtal mellan parterna, trots att varken arbetsgivaren eller de anställda vill ha det. Och de använder metoder för detta i form av strejker och blockader som skadar de aktuella företagen, de anställda, och ofta även tredje man.

Principen om avtalsfrihet kan dock anses ha stöd i artikel 1 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna som handlar om att en persons ”värdighet är okränkbar” och att den ska ”respekteras och skyddas”.

Med tanke på avtalsfrihetens principiella vikt, och dess betydelse för en fungerande marknad och därmed samhällsekonomin utveckling, bör övervägas att stärka företagens rätt att besluta om man vill ingå avtal, att välja avtalspart, samt att bestämma avtalets innehåll.

Boriana Åberg (M)